

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

ТЕТЯНА ЛІСОВСЬКА,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
початкової та дошкільної освіти
Миколаївський національний
університет імені В.О. Сухомлинського,
м. Миколаїв (Україна)
e-mail: ta.lisovska@gmail.com
Галина МАЙСТРЕНКО,
здобувачка вищої освіти
6 курсу 618 групи
педагогічного факультету
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського,
м. Миколаїв (Україна)
e-mail: galina.maystrenko2017@gmail.com

ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми. Освіта для сталого розвитку (ОСР) є важливою складовою сучасної педагогічної системи, що має на меті формування відповідального ставлення до світу, природи і суспільства. Особливе значення вона набуває в дошкільній освіті, коли відбувається активний процес соціалізації дитини та закладаються базові морально-етичні орієнтири. Виховання дітей у дусі сталого розвитку передбачає формування у них цінностей, таких як відповідальність, повага до інших, етичне ставлення до навколишнього середовища та здатність діяти заради загального блага.

Морально-етичні цінності, які діти засвоюють у дошкільному віці, впливають на їхню подальшу поведінку і спосіб життя. Формування цих цінностей через принципи сталого розвитку допомагає дітям усвідомити важливість їхніх дій для довготривалого збереження природних ресурсів та соціальної гармонії. Освіта для сталого розвитку пропонує інноваційні підходи до формування цих морально-етичних принципів через інтеграцію ігор, проєктної діяльності та інсценізацій, що стимулюють дітей до активного осмислення свого місця у світі. Актуальність дослідження освіти для сталого

розвитку як інструменту формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку зумовлена сучасними викликами глобалізації, екологічної кризи та соціальних змін. Сучасне суспільство потребує формування у дітей не лише академічних знань, а й глибокого усвідомлення морально-етичних норм, які сприятимуть збереженню гармонії між природою та людством. Освіта для сталого розвитку, будучи частиною дошкільної освіти, надає можливість вже на ранньому етапі вплинути на формування у дітей свідомого ставлення до навколишнього світу. Значна частина наукових досліджень підкреслює необхідність формування в дітей дошкільного віку основних морально-етичних цінностей, які допоможуть їм у майбутньому брати відповідальність за свої вчинки перед суспільством та природою. Впровадження ОСР в освітній процес дозволяє не лише створити позитивне середовище для виховання етичних принципів, але й стимулює розвиток критичного мислення та усвідомлення дітьми своєї ролі в побудові сталого майбутнього. Тому дослідження цієї проблематики є вкрай важливим для розвитку сучасної системи дошкільної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження в галузі дошкільної освіти підкреслюють важливу роль освіти для сталого розвитку (ОСР) у формуванні морально-етичних цінностей дітей. У багатьох країнах активно впроваджуються освітні програми, що орієнтовані на виховання відповідального ставлення до природи, суспільства та власних вчинків. Згідно з дослідженнями Петрової О. [3], ОСР сприяє не тільки формуванню екологічної свідомості, а й розвиває у дітей розуміння основних моральних принципів, таких як відповідальність, співпереживання та чесність.

Інший важливий аспект досліджень стосується використання інтерактивних методів навчання, таких як ігрові ситуації, проєктні роботи та екологічні майстер-класи, які стимулюють дітей до самостійного мислення і прийняття етичних рішень [2]. Такі підходи дозволяють дітям на практиці вивчати поняття екологічної рівноваги та соціальної справедливості, що сприяє глибшому розумінню морально-етичних норм.

За дослідженнями О. Іванова, освітні програми, засновані на принципах сталого розвитку, позитивно впливають на соціальну поведінку дітей, підвищують рівень емпатії та готовність брати відповідальність за свої вчинки. Діти, які беруть участь у таких програмах, виявляють більшу схильність до колективної роботи, взаємодопомоги та прийняття спільних рішень на користь групи [1].

Особлива увага в сучасних публікаціях приділяється ролі батьків та освітян у впровадженні ОСР у виховання дошкільників. За результатами досліджень Сидоренко Л. [4], успіх освітніх програм багато в чому залежить від спільної роботи освітніх закладів та родини. Важливість формування моральних цінностей у дітей потребує залучення батьків до процесу виховання, щоб вони могли закріплювати ці знання та цінності в повсякденному житті дитини.

Загалом, сучасні дослідження підтверджують, що ОСР є ефективним інструментом для формування морально-етичних орієнтацій у дітей дошкільного віку. Програми, що базуються на принципах сталого розвитку, створюють сприятливі умови для розвитку у дітей відповідальності, етичної свідомості та соціальної компетентності, що важливо для їхнього подальшого життя у світі, орієнтованому на стале майбутнє.

Метою даної статті є дослідження ефективності використання освіти для сталого розвитку як інструменту формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку. У статті розглядаються сучасні підходи до впровадження принципів сталого розвитку в освітній процес закладів дошкільної освіти, аналізується їхній вплив на виховання у дітей відповідальності, етичної свідомості та соціальних навичок, а також визначаються педагогічні умови, необхідні для успішної реалізації цих методик.

Виклад основного матеріалу. Морально-етичне виховання дітей дошкільного віку є важливим компонентом загального розвитку особистості. Саме на цьому етапі дитина формує перші уявлення про те, що є «добро» і

«зло», як треба поводитися у суспільстві та взаємодіяти з іншими людьми. Традиційно, ці знання передаються через сім'ю, але в сучасних умовах дедалі більшого значення набуває роль дошкільної освіти. Освіта для сталого розвитку, будучи частиною цього процесу, виступає інструментом для формування у дітей свідомого ставлення до навколишнього світу, що базується на повазі до природи, людей та власної особистості. Одним із головних завдань педагогів є інтеграція принципів сталого розвитку у навчальні програми, що дозволяє дітям не лише зрозуміти основні етичні поняття, а й сформувані на їхній основі відповідні ціннісні орієнтації.

Педагоги можуть використовувати різноманітні методи та підходи для впровадження цінностей сталого розвитку в освітній процес. Одним із ключових інструментів є інтерактивні методи навчання, зокрема рольові ігри, екологічні проекти, ігри з моделюванням реальних життєвих ситуацій, в яких діти вчаться приймати рішення з урахуванням інтересів довкілля та суспільства. Наприклад, створення міні-проектів на тему збереження природних ресурсів або організація тематичних вистав допомагає дітям краще розуміти концепцію відповідальності та розвивати вміння працювати в команді.

Також важливим засобом є читання та обговорення казок і історій, що містять моральні уроки. Це дозволяє дітям краще усвідомлювати етичні дилеми та пропонувати свої рішення для їх подолання, що в свою чергу сприяє розвитку критичного мислення.

Однією з найважливіших умов для ефективного впровадження принципів сталого розвитку в освітній процес є створення відповідного середовища, де дитина почувається вільно і може висловлювати власні думки та ідеї. Це освітнє середовище повинно сприяти розвитку ініціативності та самостійності у дітей, адже лише тоді вони зможуть повноцінно прийняти та зрозуміти етичні принципи, що пропагуються освітою для сталого розвитку.

Для цього педагоги повинні діяти як наставники, допомагаючи дітям інтегрувати нові знання у власний досвід. Важливим є активне залучення дітей

до обговорення реальних проблем, з якими вони можуть стикатися у повсякденному житті. Це може бути екологічне забруднення, споживання ресурсів, соціальна справедливість тощо. Педагоги повинні сприяти розвитку у дітей відповідальності за свої дії та їх вплив на оточуючих.

У процесі впровадження принципів сталого розвитку в освітній процес діти поступово починають розуміти, що їхні дії мають наслідки для оточуючого світу. Це сприяє розвитку соціальної відповідальності, коли дитина вчиться враховувати інтереси інших людей і поважати думку кожного. Важливими стають також моральні якості, такі як чесність, справедливість, емпатія та готовність допомагати іншим. Одним із основних завдань освіти для сталого розвитку є формування у дітей здатності співпрацювати, вирішувати конфлікти мирним шляхом та усвідомлювати власну відповідальність за благополуччя як соціуму, так і природи. Таким чином, педагогічний процес повинен сприяти гармонійному поєднанню соціальних і моральних якостей дитини в контексті освіти для сталого розвитку.

Важливим аспектом є також партнерство з батьками, котрі мають підтримувати освітні ініціативи та допомагати закріплювати у дітей ті моральні й етичні принципи, що були засвоєні в закладах дошкільної освіти. Таке партнерство забезпечує послідовність і сталість процесу виховання морально-етичних цінностей у дітей.

Висновки. Освіта для сталого розвитку є важливим інструментом для формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку. Вона допомагає дітям розвивати відповідальне ставлення до навколишнього світу та суспільства, що є важливим для їхньої соціальної адаптації та свідомого життя. Спільні зусилля педагогів і батьків забезпечують успіх цього процесу та створюють основу для виховання свідомих громадян майбутнього.

Література

1. Іванов О.В. Формування моральних цінностей у дітей через освіту для сталого розвитку / Педагогіка і психологія. Одеса, 2020. № 6. С. 54–61.

2. Ковальчук І.М. Інтерактивні методи навчання у формуванні ціннісних орієнтацій у дітей дошкільного віку / Питання дошкільної освіти. Харків, 2021. № 4. С. 27–33.

3. Петрова О.В. Освіта для сталого розвитку в дошкільній освіті: формування екологічної та моральної свідомості / Педагогічні науки: теорія і практика. Київ, 2022. № 3. С. 45–52.

4. Сидоренко Л. М. Роль родини у формуванні морально-етичних цінностей дітей дошкільного віку через принципи сталого розвитку / Вісник сучасної освіти. Львів, 2021. № 2. С. 66–73.

Елла МАМАЛИГА,
магістрантка 2 курсу, спеціальності
012 Дошкільна освіта
Університету Ушинського
e-mail: Mamaliga.AS@pdpu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЕТНОКУЛЬТУРИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми. Актуальним завданням сьогодення є збереження української національної культури, відродження народних традицій, що становить сутність формування етнокультури, починаючи з дошкільного дитинства. Вирішення цих завдань є важливим у процесі духовно-морального розвитку особистості, її національної самосвідомості, поваги до традицій та звичаїв з раннього віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі етнокультурного виховання особистості дитини, ефективних умов її здійснення присвячено праці Г. Беленької, А. Богущ, Н. Гавриш, О. Долинної, Е. Карпової, Н. Кирсти, Н. Лисенко, Т. Поніманської, Н. Сивачук, Т. Рогальської-Яблонської та ін. Учені наголошують, що освоєння культурної спадщини дітьми дошкільного віку виступає як процес їхнього становлення і розвитку.

Мета статті – обґрунтувати особливості формування етнокультури у дітей дошкільного віку.

Декіна О.

Інноваційні методики та технології у розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 64

Канарова О., Ю. Собеська.,

Розвиток логічного мислення дітей старшого дошкільного віку засобами технології Дж. Кюїзенера 69

Княжева І.

Особистісно зорієнтовані технології підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до гуманістичного виховання дітей 73

Коваль А., О. Трифонова.

Інноваційні технології логіко-математичного розвитку дошкільників..... 78

Кононенко А.

Сюжетно-рольова гра як засіб формування комунікативних навичок у дітей старшого дошкільного віку 82

Кудрявцева О., С. Інґ.

Інноваційні підходи до формування трудових умінь і навичок старших дошкільників Китаю 87

Лісовська Т., І. Зінько.

Формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами театралізованої діяльності..... 92

Лісовська Т., Г. Майстренко.

Освіта для сталого розвитку як інструмент формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку 98

Мамалига Е.

Формування основ етнокультури у дітей старшого дошкільного віку 103

Маліновська Н.

Мультимедійні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 108

Мірзоян І.

Шляхи формування педагогічної культури батьків 112

Панченко О.

Значення розвивального середовища у формуванні дослідницьких умінь дітей дошкільного віку 117

Попова І., І. Гідіма.

Образотворча діяльність як засіб розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку 121

Попова І., О. Тугаєва.

Використання технології сторітеллінгу у формуванні вмінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді 126

Усатенко І.

Сутність логіко-математичного розвитку на етапі дошкільного дитинства. 131

Чекан О.

Іновації в інклюзивній освіті: роль інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку дітей з аутистичними розладами 135

Чекан О., К. Диусь.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

